

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBINĖ DARBO INSPEKCIJA PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

Biudžetinė įstaiga, Algirdo g. 19, 03607 Vilnius, tel. (8 5) 265 0193, faks. (8 5) 213 9751, el. p. info@vdi.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188711163.

Šiuo laišku norėtume atkreipti dėmesį į nuolatos *pasikartojančius* atvejus, kai dirbama darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimų jų įrengimui neatitinkančiose iškasose/tranšėjose ir darbuotojai žūsta ar yra sunkiai pakenkiama jų sveikata.

2018 m. rugsėjo 19 d. Zarasų rajone AB „Utenos melioracija“, įmonės darbuotojas, įrengiant kanalizacijos šulinį, 1,45 metro gylio iškasoje su vertikaliomis sienomis pjovė gelžbetoniniame žiede skylę (apie 1,2 m gylyje nuo žemės paviršiaus). Nuslydus gruntui žemės nuošliauža mirtinai traumavo darbuoją.

2017 m. gegužės 18 d., apie 5 m gylio iškasoje stačiomis sienomis montuojant nuotekų šulinį, nuslinko iškasos šlaitas ir užvertė UAB „Žygesta“ statybininką, kuris ligoninėje gegužės 24 d. mirė. Nelaimingo atsitikimo darbe priežastis – [Saugos ir sveikatos taisyklių statyboje DT 5-00, patvirtintų Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2000 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 346](#) (toliau - Įsakymas), 51 ir 52 punktuose įtvirtintų reikalavimų nevykdymas.

2017 m. gegužės 21 d. statybvietėje Kaune, vykdant lietaus kanalizacijos įrengimo darbus apie 2 metrų gylio tranšėjoje nesutvirtintais šlaitais, atskilo tranšėjos šlaito dalis ir nuslinkusios žemės užvertė tranšėjoje dirbusius du UAB „Budkom“ (Lenkija) darbuotojus. Vieno iš jų gyvybės išgelbėti nepavyko.

2018 m. balandžio 16 d., tranšėjoje tankinant gruntą, įvyko grunto nuošliauža, kuri sunkiai traumavo UAB „Osgita“ darbininką. Darbai buvo vykdomi iškasoje vertikaliomis sienomis, gilesnėje kaip 1,5 metro duobėje be sienų sutvirtinimų.

2018 m. birželio 27 d. statybos objekte Ukmergės rajone, atliekant vandentiekio ir buitinių nuotekų tinklų statybos darbus, UAB „Ukmergės statyba“ darbuotojas kopėčiomis leidosi į iškasą. Nuslydus gruntui buvo sunkiai pakenkta darbuotojo sveikata. Nelaimingo atsitikimo darbe priežastis – darbuotojams buvo leista dirbti iškasoje neįsitikinus šlaitų stabilumu.

2018 m. rugsėjo 14 d. statybvietėje Kaune, klojant vandentiekio ir kanalizacijos vamzdžius nuslinkęs 1,2 metro gylio iškasos šlaitas prispaudė ir sunkiai traumavo UAB „Gensera“ darbuotoją.

Primenu, kad natūralaus drėgnumo gruntuose, jei nėra gruntinio vandens ir požeminių statinių, kasti iškasas su vertikaliomis sienomis be sutvirtinimų leidžiama ne giliau kaip: 1,0 metro – piltiniuose, smėlio ir žvyro gruntuose; 1,25 metro – priemolio gruntuose; 1,50 metro – priemolio ar molio gruntuose. Kasti iškasas su šlaitais be sutvirtinimų aukščiau gruntinio vandens lygio (įskaitant kapiliarinį pakilimą) arba gruntuose, nusausuose dirbtinai pažemintus vandens lygį, leidžiama, kai iškasos gylis ir šlaito statumas (šlaito aukščio santykis su pločiu) atitinka Įsakymo 51 punkte nurodytus reikalavimus. Dirbant iškasose (tranšėjose) turima imtis reikiamų saugos priemonių, kurios užtikrintų ramsčių, klojinių, šlaitų ir pylimų patikimumą, saugų patekimą į darbo vietas, pakankamą visų darbo vietų vėdinimą, pašalintų darbuotojų, medžiagų arba daiktų kritimo, vandens prasiskverbimo pavojų, leistų darbuotojams išsigelbėti kilus gaisrui arba prasiskverbus vandeniui ar kitoms medžiagoms ([Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatų Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo](#)

[ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. A1-22/D1-34](#) (toliau – Nuostatai), 42 punktas).

Atkreipiu Jūsų dėmesį, kad 2017 m. birželio 2 d. raštu Nr. SD–37-6853 jau kreipiausi į įmonių vadovus, prašydamas užtikrinti Įsakyme bei Nuostatuose įtvirtintų reikalavimų įgyvendinimą statybvietėje, atliekant darbus iškasose ir tranšėjose.

Tačiau, kaip rodo minėta šių metų mirtinų ir sunkių nelaimingų atsitikimų darbe, įvykusių dirbant iškasose statistika, **mano prašymo įmonių vadovai neišgirdo arba sąmoningai jį ignoravo, ir tai sąlygoja naujas žūtis ir naujas darbuotojų traumas.**

Todėl pakartotinai P R A Š A U:

Statybos ekonominės veiklos bei vandens tiekimo, nuotekų valymo ekonominės veiklos rūšių įmonių vadovus

- imtis būtinų priemonių, kad statinio statybos vadovai, statinio statybos bendrųjų ir/ar specialiųjų darbų vadovai užtikrintų, kad iškasų ir/ar tranšėjų šlaitai, prieš leidžiant jose dirbti darbuotojams, būtų su atitinkamais nuolydžiais, o jeigu nėra galimybės įrengti nuolydžius – įvertinus grunto savybes bei galimus rizikos veiksnius, iškasų šlaitai/sienos atitinkamai sutvirtinti bei būtų įgyvendintos kitos, Įsakyme bei Nuostatuose darbui iškasose/tranšėjose reglamentuotos, nelaimingų atsitikimų darbe prevencijos priemonės.

Lietuvos statybininkų asociaciją, Lietuvos elektros energetikos asociaciją, Lietuvos statybos inžinierių sąjungą

- pagal savo kompetenciją bei galimybes informuoti ir įspėti visas statybos ekonominės veiklos rūšių įmones, jų vadovus, statinio statybos vadovus, statinio statybos bendrųjų ir/ar specialiųjų darbų vadovus apie neišvengiamus pavojus darbuotojams, jei iškasose/tranšėjose dirbama pažeidžiant darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus.

Lietuvos statybininkų profesinę sąjungą, Lietuvos profesinę sąjungą „Solidarumas“ pagal savo kompetenciją bei galimybes informuoti narius apie:

- pavojus, kylančius darbuotojams, kai dirbama iškasose/tranšėjose su vertikaliomis sienomis be sutvirtinimų arba įrengiami neatitinkantys reikalavimų (per statūs) šlaitai;
- teisę atsisakyti dirbti, kai įmonėje neužtikrinama darbuotojų sauga ir sveikata.

Gerbiamieji Kolegos,

Abėcėlinių saugos darbe reikalavimų laikymasis – tikrai padės išsaugoti ne vieną Lietuvos darbuotojo gyvybę!